BARAZA LA WAWAKILISHI – ZANZIBAR

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

BARAZA LA TISA LA WAWAKILISHI

MKUTANO WA SABA

Kikao cha Pili – Tarehe 28 Septemba, 2017.
Kikao Kitaanza Saa 3.00 (Tatu) Asubuhi
na Dua itasomwa.

I. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

Waziri wa Biashara, Viwanda na Masoko:

Hotuba ya Uwasilishaji wa Mswada wa Sheria ya kuanzisha Baraza la Taifa la Biashara na Kuweka Mambo Mengine Yanayohusiana na Hayo.

Mwenyekiti wa Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo

Hotuba ya Maoni ya Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo Kuhusu Mswada wa Sheria ya Kuanzisha Baraza la Taifa la Biashara na Kuweka Mambo Mengine Yanayohusiana na Hayo.

III. MASWALI:

Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais:

85. MHESHIMIWA JAKU HASHIM AYOUB (Jimbo la Paje) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais:

Katika miaka ya hivi karibuni, majira ya mvua yanakuwa na athari kubwa kwa wananchi na kupelekea kila msimu wa mvua Serikali kukabiliana na maafa ya mvua na maradhi ya milipuko. Katika hotuba yake ya Baraza la Eid el Fitr, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mhe. Dkt. Ali Mohammed Shein alieleza kuwa Serikali yake imeandaa mpango wa kukabiliana na maafa.

Je, ni mpango gani huo ulioandaliwa wa kukabiliana na maafa kabla hayajaleta athari kwa wananchi hasa katika vipindi vya mvua.

Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora:

70. MHESHIMIWA JAKU HASHIM AYOUB (Jimbo la Paje) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora:

Kwa mujibu wa maelezo ya Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali aliyoyatowa 14/4/2017 ni kuwa katika kesi kadhaa zinazohusu ardhi na mikataba ya barabara, huwa Serikali inashindwa Mahakamani.

(a) Je, kwanini Serikali inashindwa kesi mahakamani wakati ina wataalamu wa kushughulikia mikataba mbalimbali inayoingia na watu au kampuni nyengine.

(b) Je, ni hatua gani zinachukuliwa ili kuwezesha Serikali kuepuka hasara ya kushindwa kesi Mahakamani.

Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ:

11. MHESHIMIWA MAKAME SAID JUMA (Jimbo la Kojani) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ:

Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inastahiki pongezi kwa kuona haja ya kuiweka Wilaya ndogo ya Kojani, lakini hadi leo kuna wafanyakazi watano (5) tu miongoni mwao 2 ni walinzi.

Je, lini wafanyakazi wa wilaya hii wataongezwa.

Wizara ya Kazi, Uwezeshaji, Wazee, Vijana, Wanawake na Watoto:

12. MHESHIMIWA SALHA MOHAMMED MWINJUMA (Nafasi za Wanawake) - Atamuuliza Waziri wa Kazi, Uwezeshaji, Wazee, Vijana, Wanawake na Watoto:

Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (SMT) imezitaka kila Halmshauri za Wilaya zake kutenga asilimia 5% ya mapato yake kwa ajili ya mikopo ya vijana na asilimia 5% kwa mikopo ya wanawake ambapo mikopo hiyo hutolewa kwa vikundi vya wajasiriamali ili kusaidia kutekeleza majukumu yao yanayowakabili.

Je, Serikali yetu ya Zanzibar ina fikira gani ya kuwa na mpango kama huu Zanzibar ili kuwapunguzia kadhia ya kuombaomba, wanawake na vijana.

Wizara ya Biashara, Viwanda na Masoko:

5. MHESHIMIWA ABDALLA MAULID DIWANI (Jimbo la Jang'ombe) – Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Biashara, Viwanda na Masoko:

Serikali inastahiki pongezi kupitia Wizara ya Biashara kwa kuanzisha kitengo cha ukaguzi wa bidhaa ziingiazo nchini.

(a) Je, ni lini Serikali itatangaza tenda ya kumpata wakala wa ukaguzi wa bidhaa.

(b) Serikali inafaidika kwa asilimia ngapi ya makusanyo ya kodi za uchunguzi wa bidhaa kutoka kwa wakala huyo.

Wizara ya Elimu Na Mafunzo ya Amali:

44. MHESHIMIWA SHEHE HAMAD MATAR (Jimbo la Mgogoni) – Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali:

Kwa kuwa kumekuwa na msukumo mkubwa katika vyuo vikuu kufundisha lugha za kigeni, kama vile kiingereza, kifaransa, na sasa kichina na kutotilia nguvu lugha yetu ya Kiswahili ambayo haitambuliki vyema na pia lugha ya kiarabu ambayo ni lugha kuu ya Kitabu Kitukufu cha Waislamu.

(a) Je, ni lini Serikali yetu kupitia Wizara ya Elimu itaanza kutilia mkazo kufundisha lugha yetu ya Taifa ya Kiswahili kwa lengo la kuitambua vyema na pia kuwatengenezea Vijana soko la ajira nje ya nchi.

(b) Je, ni lini Wizara ya Elimu itaweza kutilia mkazo kufundisha lugha ya kiarabu nchini ili kuweza kukabiliana na ukosefu wa wataalamu wa lugha hiyo hasa pale tunapoweka mikataba na nchi za kiarabu lakini pia kwa utalii wetu ambao umekuwa ukiongezeka kwa kupokea watalii kutoka nchi mbali mbali zikiwemo nchi za kiarabu .

Wizara ya Ardhi, Maji, Nishati na Mazingira:

47. MHESHIMIWA OMAR SEIF ABEID (Jimbo la Konde) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ardhi, Maji, Nishati na Mazingira

Serikali imekitangaza Kisiwa cha Fundo kuwa ni moja kati ya maeneo ya uwekezaji na tayari Serikali ipo mbioni kukamilisha mradi wa kupeleka umeme kisiwani humo.

(a) Je, ni lini Serikali itaanza kuyapima maeneo yaliyo Magharibi ya kisiwa cha Fundo ili kujitayarisha kwa ajili ya uwekezaji.

(b) Je, kwa sasa kuna hati yoyote ambayo imetolewa kwa wawekezaji waliowekeza katika kisiwa cha Fundo.

Wizara ya Kilimo, Maliasili, Mifugo na Uvuvi:

96. MHESHIMIWA OMAR SEIF ABEID (Jimbo la Konde) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Maliasili, Mifugo na Uvuvi:

Kwa kuwa zao la muhogo ni chakula muhimu kwa sasa duniani kinachohitajika nchi mbali mbali ikiwemo China ambayo wanahitaji idadi kubwa ya muhogo mkavu. Na kwa kuwa mbegu za muhogo uliopo kwa sasa zinaonekana kupungua sana uzalishaji kutokana na sababu mbali mbali.

(a) Je, Wizara ina mpango gani wa kutafuta mbegu mbadala za muhogo na kuwapa wakulima mbegu ambazo ni bora na zinazozalisha muhogo zaidi ili kuongeza kipato cha wakulima wetu.

(b) Je, Wizara imefanya utafiti gani ili kuweza kugundua mbegu bora ya muhogo ambayo inakubaliana na ardhi yetu.

(c) Kama wameshaigundua, je, mbegu hiyo inaitwaje na inapatikana wapi.

Wizara ya Afya:

124. MHESHIMIWA MACHANO OTHMAN SAID (Jimbo la Mfenesini) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya:

Tangu kumalizika kwa uchaguzi mkuu wa mwezi wa Machi, 2016, Uongozi wa Jimbo la Mfenesini umekuwa ukifanya jitihada kubwa ili Waziri na Naibu Waziri wa Afya watembelee vituo vya Afya vya jimbo hilo. Hata hivyo juhudi hizo zimegonga mwamba kwani hadi leo viongozi hao hawajafanya ziara hiyo, jambo ambalo linawakatisha tamaa wananchi wa Jimbo la Mfenesini.

(a) Kwa kuwa huduma za afya bora ni moja ya malengo maalum ya Mapinduzi Matukufu ya 1964, Je, ni lini viongozi wa Wizara hiyo watakuwa tayari kuacha viti vyao Ofisini na kutembelea jimbo hilo.

(b) Je, ni lini Wizara itaanzisha utaratibu wa kuyapatia majimbo idadi ya mgao wa dawa zinazopelekwa katika vituo vyao.

Wizara ya Ujenzi, Mawasiliano na Usafirishaji:

10. MHESHIMIWA MWANTATU MBARAK KHAMIS (Nafasi za Wanawake) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Mawasiliano na Usafirishaji:

Kumekuwa na ongezeko kubwa la makosa ya ajali za barabarani zinazosababishwa na uzembe unaofanywa na madereva na kupelekea vifo pamoja na ongezeko kubwa la ulemavu wa viungo.

(a) Je, Serikali inachukuwa hatua gani za ziada ili kuona hali hii inapungua au kuondoka kabisa.

(b) Je, ni lini Serikali itaweka utaratibu mzuri wa malipo kwa wanaobainika na makosa na kuondoa urasimu uliopo hivi sasa unaosababishwa na watendaji waliopo.

99. MHESHIMIWA ALI SULEIMAN ALI (Jimbo la Kijitoupele) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Mawasiliano na Usafirishaji:

Shirika la Meli Zanzibar linahitaji kupatiwa meli na boti za kisasa, kwa ajili ya usafiri wa haraka kati ya Unguja – Pemba, Unguja Dar es Salaam, ili Shirika liweze kujiendesha kibiashara, kwa kuwa Shirika la Meli la Zanzibar ni chombo muhimu kwa kutoa huduma kwa wananchi, kwa kutumia usafiri wa meli.

Je, Wizara ina mpango gani wa kupata meli au boti kwa ajili ya Shirika hilo.

117. MHESHIMIWA SALHA MOHAMMED MWINJUMA (Nafasi za Wanawake) - Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Mawasiliano na Usafirishaji:

Kwa muda mrefu tumekuwa tukishuhudia vijana waendesha vespa kwa mwendo kasi maarufu “T-ONE” wakipoteza maisha na wengine kubaki na ulemavu kwa ajali za barabarani na askari wa usalama barabarani wapo na wanawaona.

Je, Serikali imejipanga vipi kuwanusuru vijana wa Zanzibar kwenye kadhia hiyo.

III. HOJA ZA SERIKALI:

Waziri wa Biashara, Viwanda na Masoko:

Mswada wa Sheria ya kuanzisha Baraza la Taifa la Biashara na Kuweka Mambo Mengine Yanayohusiana na Hayo - Kusomwa kwa Mara ya Pili.

Zanzibar,
28 Septemba, 2017.

(Raya Issa Msellem)
KATIBU WA BARAZA.